

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง ในสาขาวิชาการบัญชี เลขานุการ การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 200 คน เครื่องมือในการศึกษาเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีต่อการใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ ประกอบการเรียน วิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ สำหรับนักศึกษา 1 ชุด ข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ได้ผลสรุปการศึกษาดังนี้

#### สรุปผลการศึกษา

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่ใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประกอบวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ

นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงแต่ละสาขาวิชาในคณะบริหารธุรกิจ เลือกใช้ทักษะ ต่าง ๆเกี่ยวกับ การใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้แตกต่างกัน แต่นักศึกษาโดยรวม เลือกใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อการเขียนบทความ รายงาน โครงการ สารประชาสัมพันธ์ มากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อการอ่าน การพูดต่อที่ประชุมในโอกาสต่าง ๆ และ เพื่อการแต่งบทร้อยกรอง แต่งคำประพันธ์ต่าง ๆ ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ นักศึกษาโดยรวมมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ประเด็นข้อที่นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากที่สุดคือ ตรงกับความสนใจ และต้องการความรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลที่ใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากที่สุดให้มีการประเมินผลทั้งรายงานด้วยวาจา และรูปเล่มรายงาน รวมทั้งให้เลือกแหล่งการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ นักศึกษาโดยรวมเห็นความสำคัญในระดับมาก แต่ประเด็นที่นักศึกษาเห็นความสำคัญในระดับมากที่สุดของแต่ละแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ มีดังนี้

แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประเภทบุคคล นักศึกษา เห็นว่ามีความสำคัญมากที่สุดที่ใช้ประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ คือ หลวงพ่อเกษม เขมโก หลวงปู่แหวน และหนานทิพย์ช้าง ประเภททรัพยากรธรรมชาติ คือ อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน ประเภทศิลปหัตถกรรมและช่างท้องถิ่นคือ เครื่องปั้นดินเผาในจังหวัดลำปางและหัตถกรรมการผลิตนม้าจำลอง ประเภทสถานที่สำคัญและองค์กรต่าง ๆ คือ วัดพระธาตุลำปางหลวง วัดพระแก้ว (คอนเค้า) และวัดเจดีย์ขาว สถานที่พักผ่อน และท่องเที่ยว คือ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย วนอุทยานถ้ำผาไท และน้ำตกแจ้ซ้อน ประเภทองค์กรต่าง ๆ คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ส่วนแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ ประเภทมรดกทางวัฒนธรรม และกิจกรรมประเพณี ที่นักศึกษาเห็นว่ามีค่าสำคัญมากที่สุดที่จะใช้ คือ วัด โบราณสถาน แหล่งศิลปะและวัฒนธรรม แหล่งโบราณคดี และพิพิธภัณฑ์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้รับจากการใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้รับในระดับมากที่สุด คือ เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ฝึกความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ เปิดโอกาสให้นักศึกษาพบปะกับบุคคลต่าง ๆ หลายอาชีพ

## 2. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ ประกอบการเรียนภาษาไทยเพื่ออาชีพ

ปัญหาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ พบว่า แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ส่วนใหญ่ มีข้อมูลน้อย ทำให้หายาก และข้อมูลที่ได้รับมักไม่ถูกต้อง เพราะมีความคลาดเคลื่อนไปตามกาลเวลา แหล่งวิทยาการการเรียนรู้บางแห่งไม่ให้ความร่วมมือแก่นักศึกษาในการเก็บข้อมูล บางแห่งก็อยู่ไกลทำให้เดินทางลำบาก และเสียค่าใช้จ่ายมาก รวมทั้งไม่มีความปลอดภัยในการเข้าไปศึกษา ส่วนข้อเสนอแนะนักศึกษาได้เสนอแนะ โดยรวมว่า ควรมีหนังสือรวบรวมประวัติ และผลงานของบุคคลต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน การไปศึกษาแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ สถานศึกษาควรจัดทัศนศึกษาเป็นกลุ่มคณะ จะได้ประหยัดค่าใช้จ่าย และได้ผลคุ้มค่า และควรมีใบแจ้งจากสถานศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษานำไปให้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ ได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล รวมทั้งแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ต่าง ๆ ควรมีเจ้าหน้าที่ หรือเอกสารแผ่นพับไว้เพื่อแนะนำและประชาสัมพันธ์

## อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง จำนวน 200 คน มีความคิดเห็นต่อการใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ ประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ ในระดับเห็นด้วยมาก ทั้งนี้เพราะการนำเอาแหล่ง วิทยาการการเรียนรู้มาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน จะช่วยแก้ปัญหาของครูผู้สอนใน หลายๆ เรื่อง เช่น ปัญหาการขาดแคลนสื่อการสอน นักเรียนไม่เห็นความสำคัญ และไม่สนใจใน บทเรียน อีกทั้งยังเปิด โอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการสื่อสารในสถานการณ์จริง เช่น การอ่าน การพูดต่อที่ประชุมชนใน โอกาสต่าง ๆ การเขียนบทความ รายงาน โครงการ สารประชาสัมพันธ์ และ การแต่งบทร้อยกรอง คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ โดยใช้ แหล่งวิทยาการการเรียนรู้เป็นสื่อ ประกอบการสอน ซึ่งทักษะที่นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกฝนนี้ จะช่วยเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ทางภาษาให้เกิดผลต่องานอาชีพในอนาคต ดังผลการศึกษาของสุตารักษ์ แก้วดวงแสง (2542) ได้ ให้แนวคิด การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาให้แก่ผู้เรียนเป็นการส่งเสริม ผู้เรียนให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และสามารถนำภาษาไปใช้ใน วิชาชีพได้ แต่อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ด้านภาษานั้นแต่ละบุคคลย่อมมีความสนใจไม่เหมือนกัน เช่น การเขียนบทความ รายงาน โครงการ และสารประชาสัมพันธ์ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี การเลขานุการและคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เห็นพ้องกันว่าสนใจที่จะใช้กับแหล่ง วิทยาการการเรียนรู้ประเภทศิลปหัตถกรรมและงานช่างท้องถิ่นมากที่สุด ซึ่งแตกต่าง ไปจาก สาขาวิชาการตลาดที่สนใจจะใช้การเขียนกับแหล่งวิทยาการ การเรียนรู้ ประเภททรัพยากรธรรมชาติ จากความคิดเห็นที่แตกต่างกันดังกล่าว ได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 กรมอาชีวศึกษา (2540) และ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544) ที่กล่าวว่า ควรเปิด โอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้ตามความถนัด ความสามารถ และความ สนใจ เปิด โอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนช่วยพัฒนาหลักสูตร และ จัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน

การศึกษาแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ ประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพนักศึกษา ส่วนใหญ่ เลือกใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ให้ตรงกับความสนใจ และ ในขณะเดียวกันก็ต้องการ ความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ทั้งนี้เพราะสภาพความเป็นจริงของการเรียนการสอนในบางครั้ง นักศึกษาไม่มีโอกาสได้เลือกตามความสนใจของตน แต่ถ้าครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ นักศึกษาได้ จัดระบบการเรียนรู้ให้ตนเอง ก็จะเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาเปิดโลกทัศน์ตาม ความสนใจ

และความถนัดของคุณ และเป็นโอกาสอันดีที่นักศึกษาจะได้เรียนรู้และสร้างเสริมประสบการณ์ใหม่ ๆ มากกว่าที่จะอยู่เฉพาะในห้องเรียน ดังที่มันัส รัตนคติถ กณ กูเกิต (2531) กล่าวว่า การศึกษานอกสถานที่เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการสังเกตและคิดหาเหตุผลด้วยตนเอง ช่วยให้ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงและได้เปลี่ยนบรรยากาศการเรียนด้วย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลที่ใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก กับการเลือก แหล่งวิทยาการการเรียนรู้และเลือกหัวข้อทำรายงานด้วยตนเอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจของแต่ละบุคคล และความสะดวกใน การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ต่าง ๆ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544) ที่มีสาระสำคัญ ว่า การจัด เนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการทำกิจกรรม มีกำลังใจ และมั่นใจที่จะเรียนรู้ต่อไป การศึกษาหาข้อมูลนักศึกษามีความ คิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากกับการมอบหมายให้ทำงานเป็นกลุ่ม เพราะ จะได้ช่วยกันคิด ช่วยกันทำในขณะที่เดียวกันก็ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ ประสบการณ์ ซึ่งกันและกันด้วย

ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เกี่ยวกับการใช้แหล่ง วิทยาการการเรียนรู้ 5 ประเภท ได้แก่ ประเภทบุคคล ทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปหัตถกรรมและ งานช่างท้องถิ่น สถานที่สำคัญและองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรมและกิจกรรมประเพณี ที่ครูได้นำมาใช้ให้นักศึกษาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ เพื่อให้ นักศึกษา ได้รับประสบการณ์ตรงและบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้นั้น นักศึกษามีความคิดเห็น และให้ความสำคัญมากที่ครูใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้โดยตรง เพราะเป็นการส่งเสริมให้ นักศึกษา กล้าคิด กล้าทำ ในสิ่งที่ประ โยชน์แก่ตนเอง อีกทั้งยังช่วยให้รู้จักความเป็นอยู่ของ ชุมชนมากขึ้น และมีความภาคภูมิใจที่จะอนุรักษ์ แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ ให้เป็นสมบัติของ แผ่นดินต่อไป ดังที่สุขสวัสดิ์ ภาษิต (2525) และ วรลักษณ์ รัตติกาลชลากร (2525) ได้ให้ แนวคิดไว้ว่าการ ใช้แหล่งความรู้ในชุมชนจะช่วยสนับสนุนการสอนครู ได้อย่างดียิ่ง เพราะทำให้ ผู้เรียน ได้รับความรู้และประสบการณ์มากขึ้น ก่อให้เกิดความรู้ความจำที่ควรนำไปสู่ความตระหนัก และซาบซึ้งในคุณค่าของชุมชน

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประเภท ต่าง ๆ ปรากฏว่าแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประเภทบุคคลนั้น นักศึกษามีความเห็นที่สำคัญมากที่สุดที่ใช้บุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ คือ นานาทิพย์ช้าง ผู้ปกป้องเมืองลำปางในอดีตและ บุคคลที่มี ชื่อเสียงในชุมชน คือ หลวงพ่อเกษม เขมโก และหลวงปู่แ่วน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

บุคคลทั้ง 3 เป็นผู้ที่มิชื่อเสียง และเป็นที่เคารพสักการะของชาวลำปาง มาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันดังแนวคิดของลัดดา สุขปริดี (2523) ที่กล่าวว่า แหล่งความรู้ของชุมชนที่ควรนำมาใช้ในการเรียน การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความหวงแหนและเห็นความสำคัญที่จะดำรงรักษาไว้ คือ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ปุชนิยสถาน วัตถุโบราณ และสถาบันทางศาสนา ส่วนแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ ประเภทบุคคลอื่น ๆ ที่นักศึกษาเห็นว่ามีค่าสำคัญมากนั้นส่วนใหญ่เป็นบุคคลทั่วไป เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน นักการเมือง และนักกีฬา

ด้านแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ ประเภททรัพยากรธรรมชาติที่นักศึกษาเห็นว่ามีค่าสำคัญมากที่สุด คือ อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนเป็นแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ที่มีทรัพยากรธรรมชาติหลายอย่าง เช่น ป่าไม้ ต้นน้ำ น้ำตก และน้ำพุร้อน อีกทั้งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความงดงามและสมบูรณ์ของธรรมชาติ หากนักศึกษาได้มาใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ที่อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนนี้ ก็สามารถศึกษาได้หลายเรื่องในสถานที่เดียวกันเป็นการประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย

ด้านแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประเภทศิลปหัตถกรรมและงานช่างท้องถิ่น นักศึกษาเห็นว่ามีค่าสำคัญมาก โดยเฉพาะเครื่องปั้นดินเผาในจังหวัดลำปาง และหัตถกรรมผลิตภัณฑ์จำลอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งเครื่องปั้นดินเผาและรถม้าจำลองต่างก็เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดลำปาง ดังที่ปรากฏในคำขวัญของจังหวัดที่ว่า “ถ่านหินลือชา รถม้าลือลั่น เครื่องปั้นลือนาม งามพระธาตุลือไกล อนุรักษช้างไทยให้ลือโลก” ส่วนแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ ประเภทศิลปหัตถกรรมและงานช่างท้องถิ่นที่นักศึกษาเห็นว่ามีค่าสำคัญมาก ในอันดับท้าย ๆ คือ หัตถกรรมผลิตภัณฑ์ดิน (คนโท) และหัตถกรรมตีเหล็กบ้านภาคเมฆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหัตถกรรมผลิตภัณฑ์ดิน (คนโท) เป็นผลิตภัณฑ์ที่นักศึกษาส่วนมากเห็นมาตั้งแต่เกิดจึงไม่ค่อยสนใจ เพราะเกิดความเคยชิน และเห็นว่าไม่ใช่สิ่งแปลกใหม่ ส่วนหัตถกรรมตีเหล็กบ้านภาคเมฆก็เหลือผู้ดำรงไว้ น้อยรายจนแทบจะไม่มีเหลือในปัจจุบัน (คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสาร, 2541) จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักศึกษาแทบจะไม่มีรู้จักงานช่างท้องถิ่นประเภทนี้เลย

ด้านแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประเภทสถานที่สำคัญ และองค์กรต่าง ๆ ที่นักศึกษาเห็นว่ามีค่าสำคัญมากที่ใช้เป็นสถานที่สำคัญ คือ วัดพระธาตุลำปางหลวง วัดพระแก้ว (ดอนเต้า) และวัดเจ็ดยาว ทั้งนี้เพราะทั้ง 3 วัดเป็นวัดสำคัญของจังหวัดลำปาง โดยเฉพาะวัดพระธาตุลำปางหลวงและวัดพระแก้ว (ดอนเต้า) เป็นวัดที่พระแก้วมรกตเคยประดิษฐานอยู่ ส่วนสถานที่พักผ่อนและท่องเที่ยวที่นักศึกษาให้ความสำคัญที่จะใช้มาก คือ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย วนอุทยานถ้ำผาไท

และนำटकแซ่ซ็อน ทั้งนี้เพราะทั้ง 3 แห่งล้วนเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดลำปาง ซึ่งคนโดยทั่วไปรู้จักกันเป็นอย่างดี และแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประเภทองค์กรที่นักศึกษาเห็นว่าสำคัญมากที่สุดที่จะใช้คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ทั้งนี้เพราะเป็นหน่วยงานที่เปรียบพร้อมด้วยวิทยาการ (ศูนย์ข้อมูล วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง, 2543) เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะให้นักศึกษาใช้เป็นแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ดังที่วนิดา เลาหวัฒน์ (2527) พบว่าครุมีความคิดเห็นสนับสนุนการใช้แหล่งวิทยาการ ในชุมชนประกอบการสอนอย่างยิ่ง เพราะทำให้ นักเรียนได้ประสบการณ์ตรง รู้จักวิธี ค้นคว้าหาความรู้ เกิดความภูมิใจในท้องถิ่น และประเทศชาติ ส่วนแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประเภทสถานที่สำคัญและองค์กรต่าง ๆ ที่นักศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญปานกลางที่จะใช้คือ สวนสาธารณะ เขลางค์นคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสวนสาธารณะเขลางค์นคร เพิ่งเป็นสถานที่ปรับปรุงใหม่ ดังนั้นจึงไม่ค่อยได้เห็นความเป็นธรรมชาติ ประกอบกับเป็นสวนสาธารณะที่มีผู้คนไปใช้เพื่อออกกำลังกายมากจึงทำให้เกิดความพลุกพล่านไม่เหมาะสมสำหรับการใช้ในการศึกษา

ด้านแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ ประเภทมรดกทางวัฒนธรรมและกิจกรรมประเพณีที่นักศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญมากที่สุดคือ วัด โบราณสถาน แหล่งศิลปะ และวัฒนธรรม แหล่งโบราณคดี พิพิธภัณฑ์ และประเพณีแห่สลุกลงหวง ทั้งนี้เพราะแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ดังกล่าวต่างสะท้อนมรดกทางวัฒนธรรม และกิจกรรมประเพณีของจังหวัดลำปางเป็นอย่างดี การไปศึกษาแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ดังกล่าวแทบจะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพราะเป็นสถานที่ที่เปิดบริการให้ผู้ที่สนใจเข้าศึกษาได้โดยไม่ต้องเสียค่าบริการใด ๆ ส่วนประเพณีแห่สลุกลงหวงก็สามารถศึกษาได้เมื่อถึงเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งจะมีเพียงที่ลำปางเท่านั้นที่จะมีขบวนแห่สลุกลงหวงเพื่อไปสรงน้ำ พระแก้วมรกต พระคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดลำปาง สำหรับแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประเภทมรดกทางวัฒนธรรมและกิจกรรมประเพณีที่นักศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญมากในอันดับท้าย ๆ คือ คนตรีพื้นเมือง การละเล่นพื้นเมือง และประเพณีตานก๋วยสลาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการละเล่นและประเพณีเหล่านี้ไม่ได้รับความสนใจจากคนในชุมชนที่จะช่วยกันอนุรักษ์ไว้ เมื่อสภาพแวดล้อมของสังคมเป็นเช่นนี้ก็ย่อมส่งผลให้นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญเช่นเดียวกัน ประกอบกับนักศึกษาส่วนใหญ่ อาศัยอยู่ในตัวเมือง ที่เจริญทางด้านวัตถุ และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาไม่ให้ความสนใจในมรดกทางวัฒนธรรม และกิจกรรมประเพณีของจังหวัดลำปางเท่าที่ควร ดังที่ โปรยทอง แซ่เต้ (2545) พบว่า การละเล่นพื้นบ้านมีการอนุรักษ์ไว้น้อยและไม่มีผู้ที่จะให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวโดยตรง ประกอบกับค่านิยมใหม่ ๆ เข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมปัจจุบันมากจึงทำให้การละเล่นพื้นเมืองลดความสำคัญลงไป

ขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้รับจากการใช้แหล่งวิทยาการ การเรียนรู้ในชุมชน ประกอบการเรียนภาษาไทยเพื่ออาชีพ ปรากฏว่านักศึกษามีความคิดเห็นมากที่สุด ที่การเรียนรู้ส่งผลให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง การรู้จักชุมชนของตนเองมากขึ้น เห็นคุณค่าแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชน และเกิดความภาคภูมิใจในชุมชนของตน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่เข้าไปศึกษาแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชนของตนนั้นทำให้เห็นถึงความเป็นจริงและปรารถนาที่จะสร้างสิ่งดี ๆ ให้กับชุมชนของตนดังที่อุทัย บุญประเสริฐ (2531) ได้สรุปความสำคัญและประโยชน์ของการใช้แหล่งวิทยาการท้องถิ่นว่าช่วยให้นักเรียนเกิดความรักและผูกพันกับท้องถิ่นและช่วยให้นักศึกษาเข้าใจและรู้จักสภาพที่แท้จริงของท้องถิ่นอีกทั้งเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนในการใช้ความสามารถและสติปัญญาของตนทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นด้วย นอกจากนี้ผลที่ได้รับจากการใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ นักศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียนจากในห้องเรียนเปลี่ยนเป็นสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งจากการศึกษาจะทำให้เกิดประสบการณ์โดยตรง นับว่าเป็นการศึกษาที่ช่วยเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดี โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศ จะช่วยให้ผู้เรียนกระตือรือร้น และมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น

ส่วนผลที่ได้รับจากการทำงานร่วมกันนั้นปรากฏว่านักศึกษาได้ฝึกทำงานเป็นหมู่คณะ เมื่อไปใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ได้ฝึกความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นการส่งเสริมความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้นักศึกษาพบปะสมาคมกับบุคคลต่าง ๆ หลายอาชีพ ทำให้นักศึกษารู้จักการปรับตัวให้เหมาะสมทั้งบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประกอบการเรียน วิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ โดยส่วนรวมพบว่าแหล่งวิทยาการการเรียนรู้แต่ละแหล่งอยู่ไกลตัวเมือง ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากในการเดินทาง ขาดงบประมาณสนับสนุนการทำกิจกรรม ขาดข้อมูลของแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ และในบางครั้งการเดินทางไปศึกษาข้อมูลมีอันตราย ไม่ปลอดภัย โดยเฉพาะนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จึงมีความเสี่ยงในอัตราสูง สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ประพนธ์ จันทรัตน์ (2533) ปัญญา ทองนิล (2534) และณรงค์ ก่องแก้ว(2541) พบว่า ปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร ท้องถิ่น ได้แก่ ระยะทางห่างไกล ขาดงบประมาณ ขาดข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการ และ ความปลอดภัย นอกจากนี้ยังพบว่าการติดต่อประสานงานเพื่อเข้าศึกษาแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ จะต้องมีการเตรียมหลายขั้นตอน ต้องกำหนดเวลานัดหมายกับแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ให้ชัดเจนและแน่นอนหากไม่ปฏิบัติตามก็มักจะไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลหรือองค์กรนั้น ๆ อีกทั้งแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ หลายแห่ง ไม่มีเจ้าหน้าที่แนะนำให้ข้อมูลแก่นักศึกษา จึงเป็นผลทำให้นักศึกษาได้ข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ สอดคล้องกับผลวิจัยของ ปัญญา ทองนิล (2537) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการใช้แหล่งวิทยาการท้องถิ่น คือ

ปัญหาเรื่องเวลา ปัญหาการประสานกับแหล่งวิทยาการ ปัญหาการขาดความรู้เกี่ยวกับแหล่ง  
วิทยาการ และยังคงคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ รัตนธรรมธาดา (2531) ที่พบว่าปัญหาและ  
อุปสรรคในการใช้แหล่งวิทยาการ ทางประวัติศาสตร์ คือ ระเบียบต่าง ๆ ในการเข้าศึกษาแหล่ง  
วิทยาการการเรียนรู้มีมากเกินไป

ในด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ ประกอบการเรียนวิชาภาษา  
ไทยเพื่ออาชีพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมเสนอแนะให้สถานศึกษา  
ดำเนินการติดต่อประสานกับแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ เพื่อให้ นักศึกษามีความคล่องตัวในการไป  
ศึกษาหาข้อมูล รวมทั้งแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ต่าง ๆ ควรมีเจ้าหน้าที่หรือวิทยากรคอยแนะนำให้  
ความรู้ และนักศึกษายังได้เสนอแนะให้ใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ที่อยู่ใกล้ชุมชน ทั้งนี้เพื่อ  
ความสะดวกในการเดินทาง และประหยัดค่าใช้จ่าย สอดคล้องกับงานวิจัย ของ  
พิชยา นันทวิเชตพงษ์ (2536) ที่พบว่า การใช้แหล่งวิทยาการชุมชนที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน และใกล้  
โรงเรียนสามารถใช้ได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากและเสียเวลาในการเดินทาง นอกจากนี้ นักศึกษา  
ได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่าในการใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ ควรให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมใน  
การอนุรักษ์แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ที่สำคัญของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และผูกพันใน  
ท้องถิ่นของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรดิษฐ์ รัตติกาลชลากร (2525) ที่เสนอแนะว่า  
แหล่งวิทยาการชุมชนจะช่วยให้ นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง มีเจตคติที่ดี เกิดความรัก  
ความผูกพัน เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นและในขณะเดียวกันนักศึกษายังต้องการให้  
แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ต่าง ๆ ในท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับหน่วยงานของแต่ละ  
แห่งด้วย

#### ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ

1. ควรวางแผนการใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชนเสนอเป็น โครงการต่อผู้บริหาร  
และติดต่อประสานงานกับแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ล่วงหน้า เพื่อมิให้เกิดปัญหาและอุปสรรคใน  
การไปศึกษา

2. ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การใช้แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อปลูกฝัง  
ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญสิ่งที่มีคุณค่า ในชุมชนของตน

3. ควรเลือกแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ที่สำคัญต่อชีวิตประจำวัน และต้องงานอาชีพของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะการฝึกทักษะในการสื่อสาร จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ตรงที่มีคุณค่า ให้แก่ผู้เรียนด้วย

4. ควรศึกษาแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ แต่ละประเภทให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

5. ควรสร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนร่วมมือ ในการอนุรักษ์แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชนของตนให้คงอยู่ เพื่อคนรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพื่อแสวงหารูปแบบการสอนแบบบูรณาการของวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ และวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมร่วมกัน ส่งผลให้ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายในการศึกษา

2. ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบที่ได้รับจากการไปใช้แหล่งวิทยาการ การเรียนรู้เพื่อสรุปผลนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน วิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาถึงสาเหตุที่ผู้เรียน หรือคนในสังคมไม่เห็นความสำคัญของแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ที่ไม่ใช่สถานที่ท่องเที่ยว ในจังหวัดลำปาง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved